

Projekt z dnia 15 września 2016 r.

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia2016 r.

w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego

Na podstawie art. 43c § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Po otrzymaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego sąd penitencjarny wprowadza do systemu komunikacyjno-monitorującego dane dotyczące wniosku oraz wysyła w tym systemie do podmiotu dozoruującego żądanie nadesłania informacji, czy warunki techniczne nie stoją na przeszkodzie udzieleniu skazanemu zezwolenia.

2. Sąd przekazuje żądanie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po otrzymaniu wniosku o udzielenie zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

3. Po otrzymaniu prawomocnego wyroku lub postanowienia albo po zwrocie akt sądowi I instancji sąd wykonujący orzeczenie wprowadza do systemu komunikacyjno-monitorującego dane dotyczące orzeczenia oraz wysyła w tym systemie do podmiotu dozoruującego żądanie nadesłania informacji, czy warunki techniczne pozwalają na niezwłoczne rozpoczęcie wykonania środka karnego lub środka zabezpieczającego w systemie dozoru elektronicznego.

4. Sąd przekazuje żądanie, o którym mowa w ust. 3, niezwłocznie po niezwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku lub postanowienia albo po zwrocie akt sądowi I instancji.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431, z 2012 r. poz. 908, z 2013 r. poz. 628 i 1247, z 2014 r. poz. 287, 619 i 1707, z 2015 r. poz. 21, poz. 396, poz. 431, poz. 541, poz. 1269, poz. 1573, z 2016 r. poz. 428 i 437.

4. W przypadku odroczenia wykonania kary na podstawie art. 43i § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, zwanej dalej „Kodeksem”, podmiot dozoru informuje sąd o zmianie warunków technicznych pozwalającej na rozpoczęcie wykonywania kary w systemie dozoru elektronicznego niezwłocznie, lecz nie później niż w terminie 7 dni od powzięcia tej informacji.

5. W terminie 21 dni przed upływem okresu odroczenia, o którym mowa w art. 43i § 2 Kodeksu, sąd ponownie przesyła w systemie komunikacyjno-monitorującym żądanie nadesłania informacji, czy warunki techniczne pozwalają na niezwłoczne rozpoczęcie wykonania kary.

§ 2. 1. W razie potrzeby, jeżeli z informacji podmiotu dozoru wynika, że warunki techniczne pozwalają na rozpoczęcie wykonywania kary, sędzia penitencjarny niezwłocznie wydaje zarządzenie, zawierające polecenie zebrania przez zawodowego kuratora sądowego informacji, o których mowa w art. 43h § 4 Kodeksu.

2. Sądowy kurator zawodowy przekazuje sądowi informacje niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od otrzymania zarządzenia sędziego penitencjarnego.

3. Wykonując czynność zebrania informacji, sądowy kurator zawodowy, w miarę możliwości, odbiera od osób pełnoletnich wspólnie zamieszkujących ze skazanym pisemne oświadczenia o wyrażeniu zgody na wykonywanie dozoru elektronicznego oraz umożliwienie podmiotowi dozoru przeprowadzania czynności kontrolnych. Oświadczenia przekazuje się sądowi w terminie, o którym mowa w ust. 2.

4. Po przystąpieniu do wykonania czynności zebrania informacji sądowy kurator zawodowy poucza osoby pełnoletnie wspólnie zamieszkujące ze skazanym o skutkach prawnych wynikających zarówno z wyrażenia, jak i niewyrażenia zgody na wykonywanie dozoru elektronicznego oraz umożliwienia podmiotowi dozoru przeprowadzania czynności kontrolnych.

§ 3. 1. Przy uruchomieniu środków technicznych podmiot dozoru informuje skazanego o:

- 1) sposobie działania powierzonych środków technicznych, w tym o możliwości wystąpienia zakłóceń w ich działaniu, a także o obowiązku powiadomienia podmiotu dozoru i sposobie zachowania się skazanego w przypadkach wystąpienia tych zakłóceń;

- 2) obowiązku i sposobie dbania o powierzone środki techniczne, a zwłaszcza ich ochrony przed utratą, zniszczeniem, uszkodzeniem lub uczynieniem niezdatnymi do użytku oraz zapewnienia stałego zasilania energią elektryczną;
- 3) obowiązku poddania się czynnościom kontrolnym podmiotu dozoru, mającym na celu sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania powierzonych środków technicznych;
- 4) rodzaju i sposobach przeprowadzania czynności kontrolnych;
- 5) treści art. 43s Kodeksu oraz odpowiedzialności karnej przewidzianej za naruszenie przepisów o wykonywaniu kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego.

2. Przy uruchomieniu rejestratora przenośnego lub stacjonarnego podmiot dozoru instruuje osobę chronioną zakazem zbliżania co do sposobu używania rejestratora. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 4. 1. Przekazywanie żądań, poleceń, wniosków, informacji, wezwań i zawiadomień pomiędzy sądem, sędzią, sądowym kuratorem zawodowym, podmiotem dozoru i podmiotem prowadzącym centralę monitorowania odbywa się za pośrednictwem systemu komunikacyjno-monitorującego.

2. W czasie pierwszego kontaktu ze skazanym sądowy kurator zawodowy uzyskuje od niego numer telefonu lub adres poczty elektronicznej, umożliwiające mu kontaktowanie się ze skazanym podczas wykonywania kary, środka karnego lub środka zabezpieczającego; jeżeli skazany wyraził na to zgodę, wezwań, zawiadomień lub przekazywania informacji można dokonywać także telefonicznie lub za pośrednictwem poczty elektronicznej.

3. Osoby upoważnione mogą żądać od skazanego wyjaśnień również przy użyciu rejestratora stacjonarnego w czasie, gdy skazany ma obowiązek przebywać w zasięgu tego urządzenia. W przypadku nieodebrania połączenia przychodzącego do rejestratora stacjonarnego w systemie komunikacyjno-monitorującym pozostawia się adnotację o czasie nieodebranego połączenia.

§ 5. 1. Czynności podejmowane w czasie wykonywania kary, środka karnego lub środka zabezpieczającego w systemie dozoru elektronicznego dokumentuje się przez zapis danych w systemie komunikacyjno-monitorującym.

2. Sąd właściwy w sprawach wykonywania dozoru elektronicznego umieszcza w systemie komunikacyjno-monitorującym informacje wynikające z orzeczeń, niezbędne do

wykonywania kary, środka karnego lub środka zabezpieczającego w systemie dozoru elektronicznego.

3. W systemie komunikacyjno-monitorującym umieszcza się również informacje wynikające z pism procesowych i decyzji, niezbędne do wykonywania kary, środka karnego lub środka zabezpieczającego w systemie dozoru elektronicznego.

4. Podmiot dozorujący niezwłocznie przekazuje sądowemu kuratorowi zawodowemu przyjęte od skazanego, zwłaszcza w czasie wykonywania czynności kontrolnych, wnioski, skargi i prośby związane z wykonywaniem kary, środka karnego lub środka zabezpieczającego. Jeżeli wnioski, skargi i prośby zostały przyjęte w formie ustnej, podmiot dozorujący sporządza notatkę służbową, w której zamieszcza ich treść; w takim wypadku przekazaniu podlega ta notatka.

§ 6. Przystępując do instalacji u skazanego środków technicznych, podmiot dozorujący ustala jego tożsamość na podstawie dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz uzyskuje od skazanego dane osobowe i inne informacje, jedynie w zakresie niezbędnym do instalacji i kontroli środków technicznych, w tym o miejscu przebywania w wyznaczonym czasie. W przypadku powzięcia w tym zakresie wątpliwości, upoważniony podmiot dozorujący zwraca się do Policji o podjęcie czynności mających na celu identyfikację skazanego.

§ 7. Niezwłocznie po uruchomieniu środków technicznych niezbędnych do wykonywania kary sądowy kurator zawodowy przeprowadza ze skazanym rozmowę, w której informuje go o jego obowiązkach i uprawnieniach, w szczególności wynikających z art. 43n Kodeksu. Rozmowa ma ponadto na celu ustalenie i omówienie wszelkich niezbędnych zagadnień dotyczących współpracy skazanego z sądowym kuratorem zawodowym, zapewniających prawidłowe wykonanie kary.

§ 8. Przy wykonywaniu czynności, o których mowa w § 2 i 7, sądowy kurator zawodowy w razie potrzeby, w szczególności w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa, może żądać pomocy Policji.

§ 9. Jeżeli wobec skazanego orzeczono zakaz zbliżania się do określonej osoby, kontrolowany w systemie dozoru elektronicznego, sądowy kurator zawodowy, niezwłocznie po otrzymaniu informacji o wystąpieniu przez nią z wnioskiem, o którym mowa w art. 431 § 1 Kodeksu, nawiązuje kontakt z tą osobą, ustalając z nią sposób informowania o naruszeniu przez skazanego zakazu zbliżania się.

§ 10. 1. Sądowy kurator zawodowy, realizując czynności związane z kontrolą wykonywania kary, środka karnego lub środka zabezpieczającego w systemie dozoru elektronicznego, dokonuje oceny zachowania skazanego, uwzględniając w szczególności:

- 1) przestrzeganie przez skazanego porządku prawnego;
- 2) przestrzeganie przez skazanego obowiązków związanych z wykonywaną karą;
- 3) stosunek skazanego do organów uprawnionych do wykonywania orzeczenia.

2. Sądowy kurator zawodowy udziela informacji dotyczących kwestii, o których mowa w ust. 1, na każde żądanie sądu.

§ 11. 1. W przypadku wykonywania środka karnego w postaci zakazu wstępu na imprezę masową podmiot prowadzący centralę monitorowania niezwłocznie informuje skazanego o terminach imprez masowych, w czasie trwania których ma on obowiązek przebywać w miejscu stałego pobytu lub w innym wyznaczonym miejscu.

2. Termin imprezy masowej podmiot prowadzący centralę monitorowania określa na podstawie informacji przekazanych przez Komendanta Głównego Policji.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 października 2016 r.²⁾

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. poz. 773), które traci moc na podstawie art. 5 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. poz. 428).

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 43c § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.), zwanej dalej „k.k.w.”. Rozporządzenie określa sposób oraz szczegółowe warunki wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego.

Aktualnie zagadnienia te reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. poz. 773). Potrzeba wydania nowego rozporządzenia wynika ze zmian, jakie zostały wprowadzone przez ustawę z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz ustawy Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. poz. 428). Nowelizacja ta w istotny sposób zrewidowała dotychczasowy sposób wykorzystania systemu dozoru elektronicznego, ustanawiając, iż system dozoru elektronicznego stanowi formę wykonywania kary pozbawienia wolności, a nie kary ograniczenia wolności, jak było od dnia 1 lipca 2015 r. Na mocy art. 5 powołanej ustawy dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 43c § 2 k.k.w. zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej delegację ustawową do ich wydania, tj. do 15 października 2016 r.

Zmiany wprowadzone ustawą z dnia 11 marca 2016 r., nie spowodowały konieczności nadania nowego kształtu zasadniczym przepisom rozporządzenia regulującego kwestię sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego. Konstrukcja rozdziału VIIa k.k.w. zasadza się na możliwie uniwersalnym ujęciu wszystkich zastosowań systemu dozoru elektronicznego, zaś nowelizacja z dnia 11 marca 2016 roku wprowadziła odrębne przepisy regulujące szczególny charakter postępowania w sprawie udzielenia skazanemu zezwolenia na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Duży stopień szczególności przepisów tych w bezpośredni sposób wpłynął na kształt regulacji

uwzględnionych w niniejszym rozporządzeniu. Przez wzgląd na zasadę niepowielania przepisów ustawy upoważniającej, zbędnym stało się ponowne uregulowanie tożsamych zagadnień odnoszących się do problematyki wykonywania kary pozbawienia wolności w formie dozoru elektronicznego.

Wobec powyższego, projektowane rozporządzenie zasadniczo powiela rozwiązania zawarte w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 2015 r. W stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów zmianie ulega treść przepisu § 1 rozporządzenia poprzez wprowadzenie w ust. 1 i 2 nowego uregulowania dotyczącego czynności poprzedzających rozpoczęcie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, które mają na celu zapewnienie sprawnego ustalenia, czy istnieją warunki techniczne pozwalające na wykonywanie kary pozbawienia wolności w tym systemie. Projektowane uregulowanie stanowi uszczegółowienie przepisu art. 43lf k.k.w. i jest dostosowane do specyfiki orzekania o wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, które następuje w fazie postępowania wykonawczego na wniosek uprawnionego podmiotu. Z kolei projektowane przepisy § 1 ust. 3 i 4 przewidują logiczny ciąg czynności sądu, który wykonuje środek karny lub środek zabezpieczający z zastosowaniem dozoru elektronicznego. Zmianie ulega także treść przepisu § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia, odnoszącego się do problematyki ustalenia warunków osobowych niezbędnych do rozpoczęcia wykonywania kary w systemie dozoru elektronicznego. Nowe brzmienie przepisu wynika z konieczności uwzględnienia zmian w treści art. 43h § 4 k.k.w., który przewiduje, iż dopiero w razie potrzeby, kurator sądowy ustala fakt i okoliczności zamieszkiwania skazanego wspólnie z inną osobą lub osobami oraz warunki rodzinne i socjalno-bytowe skazanego. Niezbędne jest do tego stosowne zarządzenie sędziego penitencjarnego. Stąd też projektowany przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia wprowadza sformułowanie „od otrzymania zarządzenia sędziego penitencjarnego” w miejsce sformułowania „od otrzymania polecenia sądu”.

Termin wejścia w życie projektowanej regulacji został skoordynowany z datą utraty mocy obowiązującej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 maja 2015 r. w sprawie sposobu oraz szczegółowych warunków wykonywania kar, środków karnych i środków zabezpieczających w systemie dozoru elektronicznego.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej, gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce "Projekty aktów prawnych - prawo karne".